

*Лотош Олександр Олександрович,
студент освітнього рівня «магістр»,
спеціальність «Міжнародні економічні відносини»,
Інститут міжнародних відносин
Київського національного університету імені Тараса Шевченка, м. Київ*

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИЙ ВЕКТОР РОЗВИТКУ СІНГАПУРУ ЯК ПЕРЕДУМОВА ЗАЛУЧЕННІ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ

Сучасний розвиток провідних країн світу характеризується різким посиленням зовнішньоекономічного вектору і зростанням питомої ваги країн, що розвиваються в системі світового господарства. Однією з таких країн, що досягли якісної зміни свого соціально-економічного становища за історично короткий період є Сінгапур.

За швидкий стрибок економічного розвитку до рівня розвинених країн Сінгапур зарахований до «східно-азіатських тигрів». У період з 1959-1990 рр. урядом Сінгапуру під керівництвом Лі Куан Ю відбулася суттєва модернізація країни. Урядом було вжито низку заходів, які дозволили їй перетворитися в техногенну цивілізацію, в фінансовий і торговий центр Південно-Східної Азії. Цей економічний феномен привертає інтерес багатьох дослідників – як українських, так і зарубіжних.

Стратегія розвитку Сінгапуру в 1960-1970-х рр. проаналізована К. Уїнстоном. Обмеженість Сінгапуру природними ресурсами змушує державу до реалізації економічної політики, пов'язаної із залученням в країну західних багатонаціональних підприємств (БНП), що дозволило Сінгапуру виробляти конкурентоспроможну продукцію для світового ринку. Модель формування процвітаючого Сінгапуру поряд з такими південно-східними країнами, як Малайзія, Індонезія і Таїланд, досліджується в працях російських вчених. Шляхом міждисциплінарного підходу та порівняльного аналізу Пахомова Л.Ф. виявляє особливості шляхів економічного розвитку країни, їх успіху і невдач в деяких аспектах економічного зростання [1].

Важливу роль в соціально-економічному розвитку Сінгапуру зіграла антикорупційна складова. Вчений Єфімов Г.В. досліджував важливий для інвестиційної привабливості країни фактор – боротьбу з корупцією в Сінгапурі [2]. Залучений в країну капітал, завдяки економічному зростанню і економічному стану Сінгапуру, збільшується з кожним роком. Так, Сінгапур став розглядатися діловим співтовариством як одна з найперспективніших країн для вигідного вкладення ПІІ, тобто інвестиційно привабливою для країн-донорів. Сінгапур вважається країною, вільною від корупції, та вирізняється ефективною судовою системою. У глобальному рейтингу економічної свободи, який щороку укладають американський дослідницький інститут The Heritage Foundation та одна з найбільших і найвпливовіших американських газет The Wall Street Journal, Сінгапур займає друге місце із індексом 87,8, поступаючись лише Гонконгу.

Сінгапур – приклад економічного дива, яке вдалося створити за кілька десятиліть практично з рибальського села. У 1965 році він відокремився від Малайзії. Процес пройшов легко, оскільки малайське керівництво вважало, що Сінгапур в їхньому складі значно порушує етнічний баланс на користь китайців. Вихідні дані були жахливими: відсутність ресурсів, залежність від Малайзії у поставках питної води, безмежна корупція і прокомуністичні настрої у 30% населення. Здавалося, місто-держава не має шансів хоча б зрівнятися з сусідами, але все змінилося завдяки владі.

Правління диктатора Лі Куан Ю протягом 30 років відрізнялося вкрай жорсткими принципами, зокрема, боротьби з корупцією. При цьому він привів Сінгапур до процвітання. Стратегія економічного розвитку уряду Лі Куан Ю будувалася на перетворенні Сінгапуру в фінансовий і торговий центр Південно-Східної Азії, а також на залученні іноземних інвесторів.

У 1960–1970-і роки була реформована система освіти. У 1960-і роки була створена система іпотечного кредитування, різко зросла житлове будівництво і до 1996 року лише 9% квартир здавалися в оренду, а решта були зайняті власниками. Звісно, країна не одразу стала технологічним лідером. Спочатку її економіка трималася на переробці нафти і машинобудуванні. Потім на перший план вийшли більш «чисті» наукоємні продукти і фінансові послуги [3].

Сьогодні Сінгапур – високорозвинена країна з ринковою економікою, що націлена на залучення іноземних інвестицій за допомогою зниження податкових ставок та надання податкових пільг. ВВП на душу населення у Сінгапурі – один з найвищих у світі. Так, у 2017 році він становив 85 382 дол. США, а в 2018 році, за прогнозами Міжнародного Валютного Фонду, складатиме 87 082 дол. США.

Основою сінгапурської економіки є надання різноманітних послуг (транспортних, вантажно-розвантажувальних, складських, комунікаційних, торгових, послуг з переробки товарів і їх реекспорту, фінансових, туристичних, рекреаційних та ін.). У сфері послуг зайнято близько 70% населення. Багато жителів так чи інакше залучені до підприємницької діяльності.

Сінгапур має високо розвинену змішану економіку державного капіталізму; держава володіє акціями підприємств, що створюють приблизно 60% ВВП через такі посередники як суверенний інвестиційний фонд Temasek. Тут сприятливе для бізнесу середовище, відносно вільне від корупції та прозоре, стабільні ціни, низькі податки (14.2% від ВВП) порівняно з іншими розвинутими економіками, та один з найвищих валових внутрішніх продуктів на душу населення (ВВП) у світі. Ця інноваційна, проте стійка форма економіки, що поєднує економічне планування та вільний ринок, отримала назву Сінгапурська модель.

Економічному розвитку Сінгапуру сприяли такі фактори [4]:

- залучення прямих іноземних інвестицій в економіку Сінгапуру;
- стратегічне пріоритет конкурентоспроможності товарів та послуг на світовому ринку;

- звільнення від податків підприємств (вітчизняних та іноземних) у пріоритетних високотехнологічних галузях промисловості;
- створення сприятливого інвестиційного клімату;
- наявність сприятливих умов для іноземного бізнесу та інвестування зумовило поширення діяльності закордонних компаній у Сінгапурі, що стало основою подальшого бурхливого розвитку економіки країни.

Але у той же час, розвиваючи пріоритетні галузі економіки (електроніку, біотехнологію тощо), уряд країни не приділяв достатньої уваги іншим галузям. У результаті не отримали належного розвитку низка галузей, у тому числі сільське господарство та енергетика. Таким чином, можна зробити висновок про певний перекис у структурі економіки Сінгапуру.

Незважаючи на великі капіталовкладення, що здійснюються державою (на частку держави припадає до 25% валових інвестицій в основний капітал), основою реалізації державної економічної програми розвитку залишається приватний, зокрема іноземний капітал. Іноземні монополії, насамперед англійські, японські, американські, австралійські і німецькі, контролюють нові галузі промисловості, морське судноплавство, банківську сферу і відіграють суттєву роль в інших галузях господарства країни. Іноземних інвесторів приваблює наявність висококваліфікованої робочої сили, інертність профспілок і політична стабільність.

Нині Сінгапуру належать провідні позиції серед країн зі сприятливим для іноземних інвестицій кліматом. Щороку у сінгапурську економіку інвестується до 4-6 млрд. дол. США, здебільшого в електронну, електротехнічну, нафтопереробну, хімічну і фармацевтичну промисловість, точне машинобудування і сферу послуг [5]. Найбільшими інвесторами залишаються США, Японія та країни ЄС. Власні капіталовкладення у національну економіку перевищують 500 млн. дол. на рік. Сінгапур є великим інвестором азійських країн і посідає перше місце серед азійських НІК за інвестиціями у країни АСЕАН (майже 2 млрд. дол.).

Отже, хоча Сінгапур є країною, яка знаходиться на маленькій території, і досить обмежена природними ресурсами, він максимально використовує своє положення острівної держави, розвиваючи транспортну інфраструктуру. Пріоритетом розвитку сінгапурської економіки є сильний зовнішньоекономічний вектор та інноваційні галузі.

Список використаних джерел:

1. Белінська Г. В. Досвід нових індустріальних країн Азії щодо регулювання фінансового ринку в кризових умовах / Г. В. Белінська, С. В. Кульпінський // Фінанси України. – 2016. – № 1. – С. 66–76.
2. Бойко Т.А. Потіки прямих іноземних інвестицій: тенденції та вплив на економічне зростання / Т.А. Бойко // Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія: Управління. – 2017. – №. 4. – С. 211–219.
3. Назарчук К.В. Економічні досягнення Сінгапуру [Електронний ресурс] / К.В. Назарчук. – Режим доступу: http://gurt.org.ua/recipes_success/22814/

4. Оспанова А.Н. Зарубежный опыт привлечения иностранных инвестиций [Электронный ресурс] / А. Н. Оспанова, А. П. Тусупова. – Режим доступа: http://www.rusnauka.com/14_ENXXI_2017/Economics/4_137343

5. Пахомова Л.Ф. Модели процветания (Сингапур, Малайзия, Таиланд, Индонезия) / Л.Ф. Пахомова. – М.: Институтвостоковедения РАН, 2015. – С. 10–30.

6. Резнікова Н.В. Інтеграційні прояви незалежності: ризики регіональної взаємозалежності в контексті протиріч глобалізації / Н.В. Резнікова, О.А. Іващенко // Інвестиції: практика та досвід. – 2016. – № 6. – С. 7-11.

7. Резнікова Н.В. Поляризація й нерівномірність економічного розвитку як домінуюча ознака сучасного етапу глобалізації / Н.В. Резнікова, О.А. Іващенко // Інвестиції: практика та досвід. – 2016. – № 4. – С. 7-12.

8. Резнікова Н.В. Проблема економічного розвитку та зростання в контексті подолання глобальних асиметрій / Н.В. Резнікова, О.А. Іващенко // Вісник ОНУ імені І. І. Мечникова. - 2016. - Т. 21, Вип. 1. - С. 55-59

*Малахов Євгеній Михайлович,
студентка освітнього рівня «магістр»,
спеціальність «Фінанси, банківська справа та страхування»,
Національна академія статистики, обліку та аудиту, м. Київ*

МЕТОДОЛОГІЯ ОЦІНКИ ВПЛИВУ РІВНЯ ЗАОЩАДЖЕНЬ НА РІВЕНЬ ІНВЕСТИЦІЙ

Зважаючи на особливості економіки України, а саме малого та середнього бізнесу слід розглянути питання оцінки впливу рівня заощаджень на рівень інвестицій. Найвність інвестицій є наслідком накопичення заощаджень. Розгляд проблеми слід почати з загального визначення поняття заощадження та інвестицій.

Заощадження – частина грошових доходів населення або підприємств, яка не витрачається на споживання, призначена для забезпечення потреб у майбутньому, в тому числі – інвестування.

Інвестиція, капітальні вкладення (від латинського invest, вкладення коштів) – господарська операція, яка передбачає придбання основних фондів, нематеріальних активів, корпоративних прав та інших паперів в обмін на кошти або майно. Результатом інвестування є отримання прибутку у грошовому або будь-якому іншому вигляді.

Якщо проаналізувати рекомендації стосовно накопичення заощаджень викладені в літературно-художньому виданні пана Джорджа Клейсона «Найбагатший чоловік у Вавилоні» [1], і накласти цю систему на малий/середній бізнес, то виходить наступне: приблизно 50% відсотків отриманих коштів мають витратитися на «життя», тобто, господарські витрати - забезпечення підприємства всіма необхідними товарами та послугами